06.02.2019

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Viite: Hallintovaliokunta / HE 240/2018 vp / Asiantuntijalausunto

LAUSUNTO HE 240/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

Pelastusopisto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä. Lausunnossaan Pelastusopisto kiinnittää huomiota valtion kustannuksella hankittuihin varusteisiin ja kalustoon liittyviin seikkoihin sekä aluehallintovirastoista Pelastusopistolle siirtyvien tehtävien ja pelastajakoulutuksen koulutusvolyymin resursointiin.

Pelastuslaki

Kansainvälinen pelastustoiminta

Esityksessä todetaan, että tarkoituksena on selkeyttää ulkomaille annettavan avun ja kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon liittyvää sisäministeriön ja maakuntien välistä työnjakoa. Esityksen mukaan maakunnat vastaavat niiden hallussa olevien ulkomaille annettavan avun edellyttämän valmiuden edellyttämien ja valtion hankkimien varusteiden ja kaluston varastoinnista ja ylläpidosta siten, että nämä erityisvalmiudet ovat tarvittaessa sisäministeriön päätöksen mukaisesti käytettävissä kansainvälisiin tehtäviin Suomea sitovien sopimusten ja sitoumusten edellyttämällä tavalla. Tämä edellyttää, että kalusto ja varusteet pidetään jatkuvasti kansainvälisen toiminnan edellyttämässä kunnossa ja että ne sijoitetaan ja varastoidaan tavalla, joka mahdollistaa niiden kuljetuksen onnettomuuspaikalle kansainvälisen toiminnan edellyttämällä tavalla.

Pelastusopistolle kuuluisivat muodostelmien koulutus ja valtakunnalliset harjoitukset. Lisäksi Pelastusopisto toimisi valtiotyönantajana henkilöstölle, joka kuuluu ulkomaille lähetettävään muodostelmaan. Valtiotyönantajan rooliin liittyen Pelastusopisto esittää tarkennusta, että ulkomaille lähetettävään muodostelmaan kuuluvien henkilöiden tulee olla osallistunut Pelastusopiston koulutukseen tai muuhun Pelastusopiston hyväksymään koulutukseen.

Epäselväksi jää, varataanko Pelastusopiston vastuulla olevaan koulutustehtävään tarvittavat varusteet ja kalusto erikseen irrallisina maakuntien hallussa olevista. Mikäli myös harjoituksiin ja koulutukseen tarvittava kalusto on hajasijoitettuna maakuntiin, aiheuttaa se epätarkoituksenmukaista logistiikkaa ja kustannuksia. Harjoitus- ja koulutuskäytössä oleva materiaali olisi lisäksi harjoitusten ja koulutusten aikana poissa maakuntien käytöstä. Edelleen epäselvää on, mikä on Pelastusopiston rooli muuhun kuin koulutustoimintaan tarkoitettujen varusteiden ja kaluston hankinnassa: kuuluvatko Pelastusopiston tehtäviin maakuntiin sijoitettavien varusteiden ja kaluston kilpailutukset ja hankinnat.

Pelastusopisto pitää muun kuin koulutus- ja harjoituskäyttöön tarkoitetun erityiskaluston ja varusteiden sijoittamista maakuntiin lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaisena, mutta myös riskejä sisältävänä, kun tavoitteena on tarvittaessa niiden käyttöönotto viivytyksettä ulkomaille lähetettävän muodostelman mukana.

Pelastusopisto
PL 1122 (Hulkontie 83)
70821 Kuopio

Puhelin (vaihde)
0295 450 201

www.pelastusopisto.fi

Edelleen varusteisiin ja kalustoon liittyviä ratkaistavia kysymyksiä ovat materiaalilogistiikkaan liittyvät kysymykset, kuten sopimusten ja kumppanuuksien hallinta, lakisääteisistä huoltotoiminnoista vastaaminen ja elinkaarisuunnittelu, korvaushankinnat ja kehitystehtävät sekä mahdollisesti toimintamallista aiheutuva kustannusten nousu.

Laki Pelastusopistosta

Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen Pelastuskoulun tutkintokoulutuksen lakkauttaminen ja koulutusvolyymin siirto Pelastusopistolle

Esityksen mukaisesti Pelastusopisto toteuttaa Pelastuskoulun tutkintokoulutuksen lakkaamisen johdosta tarvittavan ensimmäisen lisäyksen pelastajakoulutuksen koulutusvolyymiin jo vuoden 2020 aikana. Tämä kerrotaan otetun huomioon sisäministeriön talousarviosuunnittelussa. Pelastusopistolle ei tälle vuodelle ole osoitettu määrärahaa sen enempää koulutusvolyymin toteutuksen suunnitteluun kuin välttämättömiin hankintoihin. Kasvu vaatii lisäkalustoa, mm. raskaan pelastusajoneuvon, jonka hankintaprosessi on niin pitkä, että hankinta tulee käynnistää pikaisesti, jos halutaan pysyä esitetyssä aikataulussa.

Helsingin Pelastuskoulusta valmistuu tämänhetkisen tiedon mukaan viimeinen kurssi vuonna 2021. Pelastusopisto esittää, että koulutusvolyymin nosto toteutetaan täysimääräisesti vasta vuonna 2021. Vuodelle 2020 voidaan toteuttaa nosto osittaisena, mutta sekin vaatii pikaisia rahoituspäätöksiä.

Aluehallintovirastoilta Pelastusopistolle siirtyvät tehtävät

Hallituksen esityksen mukaan osa aluehallintovirastolle kuuluvista tehtävistä siirrettäisiin Pelastusopistolle. Ko. tehtävät olisivat alueelliset maanpuolustuskurssit ja maakuntien yhteiset valmius- ja häiriötilanneharjoitukset.

Koska Pelastusopistolla on jo tällä hetkellä normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseen valmentavaa koulutusta, Pelastusopisto pitää luontevana ja toimivana ratkaisuna alueellisten maanpuolustuskurssien ja valmiusharjoitusten järjestämisvastuun siirtämistä Pelastusopistolle.

Aluehallintovirastoista Pelastusopistolle siirtyväksi suunniteltu henkilöstömäärä "noin 4 henkilötyövuotta" ei Pelastusopiston mielestä ole riittävä.

Rehtori Mervi Parviainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pelastusopisto 06.02.2019 klo 16:04. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Eduskunta, hallintovaliokunta